

Dagrun Lindvåg
Redaktør i tidsskriftet *Fysioterapeuten*

Leger skaper overskrifter

Leger har alle ingredienser som skal til for å produsere en god story – fagkunnskap, dramatiske historier, gleder, sorger og et stort antall «cases» på venterommet.

Ja, i perioder tar dere en stor del av det norske medierommet. Særlig overraskende er det ikke, med tanke på hvor viktige dere kan være for enkeltmennesker i vanskelige situasjoner. I tillegg kommer maktfaktoren. Like fullt er det en del misnøye blant leger når det gjelder profesjonens image i mediene. En del mener det blir ufortjent mye negativ presseomtale av leger eller at nyhetene som skaper overskriftene blir ensidig og feilaktig framstilt. Det er forståelig at dette kan være vanskelig å leve med for enkelte. En ganske vanlig allmennlege vil finne det opprørende å bli første-sidestoff i lokalavisen, med kommentarer fra fortvilte småbarnsforeldre eller andre pårørende som ikke fikk den hjelpen de trengte. Andre gjengangere er legers angivelige grådighet når det gjelder lønn, gjerne koblet opp mot budsjettkutt i helseforetakene.

Leger er rene ønskedrømmen for nyhets-hungrige journalister. Leger med store fagkunnskaper, bredt perspektiv og god formidlingsevne er blant de mest spennende intervjuobjekter som finnes.

Alt i alt burde dette tilsi en konstruktiv relasjon mellom lege og journalist, men så enkelt er det ikke. Blant annet fordi det finnes godt og dårlig håndverk både innen medisin og journalistikk. Interessemotsetningene er også til stede i fullt monn, og slik må det være. Bevissthet rundt hvilken rolle man har som henholdsvis lege og jour-

nalist er svært viktig. Det er mediernes oppgave å belyse kritikkverdige forhold i samfunnet og tale «den lille manns» sak i forhold til makten. I helsejournalistikken er makten ofte ensbetydende med legen og/eller sykehuset. Eventuelt helseforetakene, som har kuttet så kraftig i budsjettene at innbyggerne ikke får det behandlingstilbudet de trenger.

Det er en god del diskusjon om hvordan leger framstår i mediene, og om helsejournalistikk generelt. Dette er positivt dersom det fører til større bevissthet og at kritiske spørsmål blir tatt opp og diskutert. Helsejournalistikken var et av temaene på Norsk Redaktørforenings høstmøte i september, og i august arrangerte Oslo legeforening paneldebatt om hvordan leger omtales i mediene. Reidun Førde, professor ved Senter for medisinsk etikk og leder for Legeforeningens etiske råd, etterlyste på Redaktørforenings møte et større samfunnsansvar i pressen. Ifølge www.journalisten.no pekte hun på det store fokuset mediene har på enkeltindividenes skjebne. Etter hennes syn kan dette lett føre til at pressen blir mikrofonstativ for sterke pasientgrupper. Resultatet kan bli feilprioriteringer i helsevesenet, i tillegg til at pressen i stadig mindre grad står på «den lille manns» side, mente Førde. Samtidig ga hun klar beskjed om at mediene trengs for å ruske opp i faglige og etiske verkerbyller som fagfolkene i helsevesenet ikke greier å ordne opp i selv.

Reidun Førde har mye rett i kritikken av mediernes tendens til å løpe i flokk når de værer en god sak. Bevisst eller ubevisst kan dette gjøre dem til mikrofonstativ for sterke grupper og interesser. Typiske eksempler på slike saker kan være pasientgrupper eller leger som vil ha en ny type

medisin godkjent i Norge, eller på blåresept, uten at effekten er skikkelig dokumentert. Mediene taler da nesten utelukkende de berørte pasientenes sak, gjerne med henvisning til hvor gode resultater som er oppnådd i andre land. Presset blir til slutt så stort at politikerne gir etter og fatter vedtak på sviktende grunnlag. Én ting er at journalister mister hodet i sin iver etter å tale pasientenes sak. Det er også snakk om faktorer som tidspress og manglende muligheter for spesialisering i redaksjonene. Innsikt i forskning og dokumentasjon er ofte mangelvare. I dekingen av slike saker kan det være et stort problem. Men hvilken rolle spiller legene i slike saker? Kan de jobbe på en annen måte for å faktagrunnlaget tydeligere fram?

Man kan like eller ikke like det, men de store oppslagene, med spissede budskap og stort personfokus, er kommet for å bli. Det gjelder både helsejournalistikken generelt og den kritiske oppmerksomheten mot legers fagutøvelse og betingelser. Mediene bør så absolutt jobbe for å bedre kvaliteten på helsejournalistikken. Hva med legene? Noen ønsker: Mest mulig åpenhet, økt bevissthet rundt formidling av fag og forskning, og ikke minst – et mer kritisk blikk på egen virksomhet.

Med få unntak har ikke leger så mye å klage over når det gjelder profesjonens image i mediene. Bred mediedekning betyr tross alt synlighet og innflytelse. Andre faggrupper i helsevesenet, som fysioterapeutene, må jobbe hardt og lenge for tilsvarende oppmerksomhet for saker de er opp-tatt av, både i mediene og i politikken.

Dagrun Lindvåg

I neste nummer:

- Antibiotikabruk blant barnehagebarn
- Laparoskopisk behandling av tykktarmskreft
- Fysisk aktivitet i skolen
- Bruddskader i ansiktet
- Organdonasjon fra levende giver
- Depresjon i Egilssoga